

Vieša sprendimų paieška

Greita paieška   Detali paieška   Pagalba

Pavadinimas: [2019-09-23][nuasmeninta nutartis byloje][e2T-58-381-2019].docx**Bylos nr.:** e2T-58-381/2019**Bylos rūšis:** civilinė byla**Teismas:** Lietuvos apeliacinis teismas**Raktiniai žodžiai:****Teisiniai terminai:****Šalys:**

Vardas/Pavardė/Pavadinimas	Kodas	Byloje kaip
Ribotos atsakomybės bendrovė „Timber Logistik“	192588903	pareiškėjas
Global Wood Trading	302662137	suinteresuotas asmuo

Kategorijos:

13.5.2. Bylos dėl ne Europos Sąjungos teismų sprendimų pripažinimo ir vykdymo

13.5. Bylos, kuriose spęsta dėl užsienio valstybių teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo ir vykdymo

13. BYLOS SU TARPTAUTINIŲ ELEMENTŲ

?

Civilinė byla Nr. e2T-58-381/2019
Teismo proceso Nr.: 2-60-3-00046-2019-3
Procesinio sprendimo kategorija 3.6.6

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS**N U T A R T I S**
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU2019 m. rugsėjo 23 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), Astos Radzevičienės ir Antano Rudzinsko,

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo **pareiškėjos ribotos atsakomybės bendrovės „Timber logistik“** prašymą pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje atvirosios akcinės bendrovės „Baltarusijos universali prekių birža“ Arbitražo komisijos 2019 m. balandžio 19 d. sprendimą arbitražinėje byloje Nr. 12-03-288/2019, suinteresuotas asmuo – uždaroji akcinė bendrovė „Global wood trading“.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

1. Pareiškėja ribotos atsakomybės bendrovė (toliau – RAB) „Timber logistik“ kreipėsi į Lietuvos apeliacinį teismą, prašydama pripažinti ir leisti vykdyti atvirosios akcinės bendrovės „Baltarusijos universali prekių birža“ Arbitražo komisijos (toliau – Arbitražo komisija) 2019 m. balandžio 19 d. sprendimą arbitražinėje byloje Nr. 12-03-288/2019, kuriuo iš suinteresuoto asmens uždarosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „Global wood trading“ pareiškėjos RAB „Timber logistik“ naudai priteista 4 762 Eur pagrindinės skolos, 5 252,69 Eur delspinigių, 730,28 baltarusiškų rublių sumokėtos arbitražo rinkliavos, kuri pagal Baltarusijos Respublikos Nacionalinio banko kursą sprendimo priėmimo dieną yra 309,05 Eur, 900 baltarusiškų rublių advokato teisinės pagalbos išlaidų, kurios pagal Baltarusijos Respublikos Nacionalinio banko kursą sprendimo priėmimo dieną yra 380,87 Eur, 201,80 baltarusiškų rublių

dokumentų vertimo išlaidų, kurios pagal Baltarusijos Respublikos Nacionalinio banko kursą sprendimo priėmimo dieną yra 85,40 Eur, iš viso 10 790,88 Eur.

2. Pareiškėja nurodė, jog ji ir suinteresuotas asmuo 2018 m. rugsėjo 19 d. sudarė sutartį pagal atvirosios akcinės bendrovės „Baltarusijos universali prekių birža“ pirkimo biržoje rezultatus, tačiau UAB „Global wood trading“ už gautas pagal sutartį prekes atsiskaitė tik iš dalies. Kadangi sutartyje šalys buvo aptarusios, jog visi ginčai ir nesutarimai, kylantys iš sutarties vykdymo, bus sprendžiami Arbitražo komisijoje, pareiškėja kreipėsi į Arbitražo komisiją su ieškiniu dėl skolos priteisimo. Arbitražo komisija pareiškėjos ieškinį tenkino, sprendimas įsiteisėjo jo priėmimo dieną – 2019 m. balandžio 19 d. Arbitražo komisijos sprendimo kopija įteikta UAB „Global wood trading“ 2019 m. gegužės 15 d., tačiau suinteresuotas asmuo nei vykdė minėtą sprendimą, nei apskundė jį Minsko miesto ekonominiam teismui.
3. Suinteresuotas asmuo UAB „Global wood trading“ 2019 m. rugsėjo 13 d. pateikė teismui atsiliepimą į pareiškėjos prašymą, o 2019 m. rugsėjo 17 d. – atsiliepimo papildymą. Pažymėtina, kad teismas suinteresuotam asmeniui buvo nustatęs terminą atsiliepimui pateikti iki 2019 m. rugpjūčio 20 d., taigi suinteresuotas asmuo atsiliepimą pateikė praleidęs teismo nustatytą terminą. Tačiau teisėjų kolegija, atsižvelgdama į tai, kad UAB „Global wood trading“ pranešimą apie teisę pateikti teismui atsiliepimą į pareiškėjos prašymą gavo tik 2019 m. rugpjūčio 19 d., t. y. likus 1 dienai iki termino atsiliepimui pateikti pabaigos, informavo apie tai teismą, sprendžia, jog nurodyta aplinkybė laikytina objektyvia ir svarbia priežastimi, sutrukdžiusia suinteresuotam asmeniui laiku pateikti teismui atsiliepimą, todėl yra pagrindas atnaujinti terminą atsiliepimui pateikti (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – [CPK](#)) 78 straipsnio 1 dalis) ir priimti UAB „Global wood trading“ pateiktus procesinius dokumentus – atsiliepimą ir atsiliepimo papildymą.
4. Atsiliepime ir atsiliepimo papildyme UAB „Global wood trading“ prašo pareiškėjos prašymą atmesti ir sudaryti galimybę grąžinti bylą nagrinėti iš esmės. UAB „Global wood trading“ nurodė, kad pripažįsta esanti skolinga pareiškėjai 3 200 Eur, tačiau priskaičiuoti delspinigiai yra per dideli. Šiuo metu yra sudarinėjama taikos sutartis. UAB „Global wood trading“ taip pat pažymėjo, kad Arbitražo komisija neatsižvelgė į tai, jog bendrovei nepakako laiko pasiruošti bylos nagrinėjimui, susirasti advokatą Baltarusijoje.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

5. Byloje nustatyta, kad RAB „Timber logistik“ kreipėsi į Arbitražo komisiją su ieškiniu prašydama priteisti iš UAB „Global wood trading“ 10 015,56 Eur sumą, kurią sudaro 4 762,87 Eur pagrindinė skola ir 5 252,69 Eur delspinigiai, taip pat 730,28 Eur baltarusiškų rublių arbitražo rinkliavos išlaidos, 900 baltarusiškų rublių teisinės pagalbos išlaidos ir 201,80 baltarusiškų rublių dokumentų vertimo išlaidos. Arbitražo komisija RAB „Timber logistik“ ieškinį tenkino ir priteisė jai iš UAB „Global wood trading“ iš viso 10 790,88 Eur, t. y. 4 762 Eur pagrindinės skolos, 5 252,69 Eur delspinigių, 730,28 baltarusiškų rublių sumokėtos arbitražo rinkliavos išlaidų, kurios pagal Baltarusijos Respublikos Nacionalinio banko kursą sprendimo priėmimo dieną yra 309,05 Eur, 900 baltarusiškų rublių advokato teisinės pagalbos išlaidų, kurios pagal Baltarusijos Respublikos Nacionalinio banko kursą sprendimo priėmimo dieną yra 380,87 Eur, 201,80 baltarusiškų rublių dokumentų vertimo išlaidų, kurios pagal Baltarusijos Respublikos Nacionalinio banko kursą sprendimo priėmimo dieną yra 85,40 Eur.
6. Užsienio arbitražo sprendimo pripažinimas yra teisinės galios šiam sprendimui suteikimas Lietuvos Respublikoje, jo prilyginimas nacionalinio teismo ar arbitražo sprendimui. Tik pripažintas užsienio arbitražo sprendimas sukelia teisinius padarinius Lietuvos Respublikoje, įgyja *res judicata* (įsiteisėjęs teismo sprendimas) galią ir gali būti vykdomas ([CPK 809 straipsnio](#) 1 dalis, Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo (toliau – KAI) 51 straipsnio 4 dalis). Lietuvos Respublikoje užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo sąlygas nustato 1958 m. Niujorko konvencija dėl užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo (toliau – Niujorko konvencija) ([CPK 810 straipsnio](#) 6 dalis, KAI 51 straipsnio 1 dalis).
7. Tiek pagal galiojančias [CPK](#) ir KAI nuostatas, tiek pagal suformuotą Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, teismui, sprendžiančiam užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo tokį sprendimą vykdyti klausimus, suteiktos aiškiai apibrėžtos arbitražo teismo sprendimo tikrinimo galios. Pirma, Niujorko konvencijos V straipsnyje numatytas baigtinis galimų arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų sąrašas, todėl užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir leidimo vykdyti procedūra reiškia Niujorko konvencijos V straipsnyje įtvirtintų pagrindų buvimo ar nebuvimo patikrinimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-323/2011](#)). Antra, net ir vertinant arbitražo teismo sprendimą remiantis Niujorko konvencijos V straipsnyje išvardytais pagrindais, teismo

atliekamas vertinimas jokiais atvejais negali būti toks išsamus, kad prilygtų arbitražo teismo sprendimo ar kai kurių jame nagrinėtų klausimų peržiūrėjimui iš esmės. Taigi teismas, nagrinėjantis arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti klausimą, neturi teisės nagrinėti bylą iš esmės, aiškintis, ar arbitrai teisingai nustatė faktines bylos aplinkybes, ar teisingai ištyrė bei įvertino įrodymus, ar tinkamai taikė teisės normas ir pan. Užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti procedūra nereikia arbitražo sprendimo peržiūrėjimo iš esmės, todėl UAB „Global wood trading“ prašymas sudaryti galimybę grąžinti arbitražo bylą nagrinėti iš esmės yra nepagrįstas ir negali būti tenkinamas.

8. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinti arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindai, kurie yra taikomi tik tada, kai to reikalauja arbitražo šalis, prieš kurią yra priimtas prašomas pripažinti ir leisti vykdyti užsienio valstybės arbitražo teismo sprendimas. Todėl būtent šiai šaliai tenka pareiga įrodyti aplinkybes, sudarančias užsienio valstybės arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindą. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalis nustato, kad užsienio valstybėje priimtą arbitražo teismo sprendimą pripažinti ar leisti vykdyti gali būti atsisakyta, kai prašo ta pusė, prieš kurią jis nukreiptas, tik tada, jei ši pusė pateikia tos vietos, kur prašoma pripažinti ir vykdyti, kompetentingoms valdžios institucijoms įrodymą, kad: a) II straipsnyje nurodyto susitarimo pusės pagal joms taikomą įstatymą buvo kuriuo nors mastu neveiksnioms arba šis susitarimas negalioja pagal įstatymą, kuriam pusės tą susitarimą subordinavo, o nesant tokio nurodymo – pagal tos šalies, kur buvo padarytas sprendimas, įstatymą, arba b) pusei, prieš kurią padarytas sprendimas, nebuvo reikiamai pranešta apie arbitro paskyrimą ar apie arbitražo nagrinėjimą arba dėl kitų priežasčių ši pusė negalėjo pateikti savo pasiaiškinimų, arba c) nurodytasis sprendimas buvo padarytas dėl ginčo, kurio nenumato arbitražinis susitarimas arba neapima arbitražinio susitarimo ar arbitražinės išlygos sutartyje sąlygos, arba tame sprendime yra nuostatų tokiais klausimais, kurių neapima arbitražinis susitarimas ar arbitražinė išlyga sutartyje; tačiau jeigu nuostatai tais klausimais, kuriuos apima arbitražinis susitarimas ar išlyga, gali būti atskirti nuo tų, kurių neapima šis susitarimas ar išlyga, tai ta arbitražo sprendimo dalis, kurioje yra nuostatai arbitražinio susitarimo ar arbitražinės išlygos sutartyje apimamais klausimais, gali būti pripažįstama ir vykdoma, arba d) arbitražo institucijos sudėtis ar arbitražo procesas neatitiko pusių susitarimo arba, nesant tokio susitarimo, neatitiko tos šalies, kurioje vyko arbitražas, įstatymų, arba e) sprendimas pusėms dar nebuvo galutinis arba jo vykdymą panaikino ar sustabdė tos šalies, kurioje jis buvo padarytas, arba tos šalies, kurios įstatymai taikomi, kompetentinga valdžios institucija.
9. Nagrinėjamu atveju UAB „Global wood trading“ nė vienu iš Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje nurodytų pagrindų savo atsiliepimo negrindžia, todėl teisėjų kolegija minėtų pagrindų neanalizuoja, dėl jų nepasisako ir tikrina tik tai, ar neegzistuoja Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalyje įtvirtinti užsienio valstybės arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindai, dėl kurių buvimo teismas turi spręsti *ex officio* (pagal pareigas), t. y. kiekvienu atveju, nepriklausomai, ar šalis, prieš kurią nukreiptas užsienio valstybės arbitražo sprendimas, jais remiasi (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-146/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-323/2011](#)).
10. Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies a) punkte nurodyta, kad arbitražo teismo sprendimą pripažinti ir vykdyti gali būti atsisakoma, kai ginčo objektas pagal šalies, kurioje prašoma pripažinti ir vykdyti arbitražo teismo sprendimą, įstatymus negali būti arbitražo dalykas. Lietuvos apeliacinis teismas šioje byloje tokių aplinkybių nenustatė ir šio atsisakymo pripažinti arbitražo teismo sprendimą pagrindo buvimas nėra keliamas byloje. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad RAB „Timber logistik“ į Arbitražo komisiją kreipėsi dėl skolos, susidariusios UAB „Global wood trading“ nesumokėjus už prekes (medieną), patiektas pagal 2018 m. rugsėjo 19 d. sutartį Nr. 02/5263-082. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad skolos priteisimas, kylantis iš tokių šalis (privatus juridinius asmenis) siejančių teisinių santykių gali būti arbitražinio nagrinėjimo dalykas (KAĮ 12 straipsnis), t. y. šiuo atveju neegzistuoja Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies a) punkte įtvirtintas atsisakymo pripažinti užsienio arbitražo teismo sprendimą pagrindas.
11. Vadovaujantis Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b) punktu užsienio arbitražo sprendimą gali būti atsisakoma pripažinti ir leisti vykdyti tuo atveju, kai to sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarauja šios šalies viešajai tvarkai.
12. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nuosekliai formuojamoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje yra nurodęs, kad sąvoka „viešoji tvarka“ tarptautinio arbitražo doktrinoje ir praktikoje aiškinama kaip tarptautinė viešoji tvarka, apimanti fundamentalius sąžiningo proceso principus, taip pat imperatyviasias teisės normas, įtvirtinančias pagrindinius ir visuotinai pripažintus teisės principus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. kovo 7 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-179/2006](#); 2019 m. birželio 13 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-182-969/2019](#)). Dėl to ne bet koks prieštaravimas imperatyviosioms Lietuvos Respublikos teisės normoms gali būti pakankamas pagrindas atsisakyti pripažinti užsienio arbitražo sprendimą. Viešosios tvarkos pažeidimu pripažįstami atvejai, kai nustatoma, kad užsienio arbitražo sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarautų Konstitucijos įtvirtintiems pagrindiniams teisės principams ir moralės normoms, pripažįstamiems tarptautiniu mastu, taip pat kai

arbitražo sprendimas ar arbitražinis susitarimas išgautas prievarta, apgaule ar grasinimu ir kt. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugsėjo 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-443/2008](#)).

13. Kasacinio teismo atlikta užsienio valstybių teismų praktikos, aiškinant Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b) punkte įtvirtintos viešosios tvarkos sampratą, analizė patvirtina, jog tiek Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, tiek ir užsienio teismų praktika šiuo klausimu iš esmės sutampa ir lemia itin siaurą tarptautinės viešosios tvarkos išlygos aiškinimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-363/2014](#)).
14. Nors suinteresuotas asmuo savo atsiliepime Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b) punkte įtvirtinto arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindo tiesiogiai neįvardina, tačiau nurodo, kad Arbitražo komisijos priteisti delspinigiai yra per dideli. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje pripažįstama, kad neprotingai dideli delspinigiai gali būti vertinami kaip viešosios tvarkos pažeidimas, jeigu jie reikštų lupikavimo įteisinimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. lapkričio 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-562/2008](#)). Kita vertus, tai, kad šalys sutartyje nustatė nemažus delspinigius, savaime nereiškia, jog arbitražinio teismo sprendimas, kuriuo priteisti delspinigiai, pažeidžia viešąją tvarką. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad sutartinės netesybos apibrėžia šalių atsakomybės ribas už prievolės neįvykdymą sutarties sudarymo momentu ir suteikia teisę į jas, konstatavus prievolės neįvykdymo faktą; sutartinių netesybų ypatumai neleidžia jų mažinti iki kreditoriaus įrodytų nuostolių dydžio, nes taip būtų paneigiamas sutarčių laisvės principas; teismas turi teisę mažinti sutartines netesybas tik nustatęs, kad konkrečiu atveju netesybos aiškiai per didelės (neprotingai didelės) arba prievolė iš dalies įvykdyta, tam kiekvienu atveju turi būti vertinamos konkrečios bylos aplinkybės, nes priklausomai nuo faktinės situacijos tas pats netesybų dydis vienu atveju gali būti pripažintas tinkamu, o kitu – aiškiai per dideliu; kasacinis teismas taip pat konstatavo, kad, sprendžiant dėl priteistinių sutartinių netesybų dydžio, svarbu atsižvelgti į tai, jog netesybos nustatytos šalių valia jų sudarytoje sutartyje, įvertinti konkrečių sutartinių santykių pobūdį (pvz., abi sutarties šalys – privatūs verslo subjektai, turintys patirties verslo bei derybų srityje, galintys numatyti įsipareigojimų nevykdymo padarinius ir laisva valia pasirenkantys sutarties sąlygas), nes neturėtų būti iš esmės paneigiama šalių valia dėl atsakomybės už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. spalio 12 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-304/2007](#); 2010 m. lapkričio 2 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-409/2010](#); 2019 m. birželio 13 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-182-969/2019](#)).
15. Kasacinio teismo teisėjų kolegija yra konstatavusi, kad verslo subjektai, sudarydami sandorius, gali laisva valia susitarti dėl atsakomybės už sutartinių prievolių nevykdymą pobūdžio ir dydžio ir toks jų susitarimas turi būti gerbiamas, teismas neturėtų formaliais pagrindais paneigti šalių išreikštos ir suderintos valios. Verslo subjektų susitarimai, nesant išskirtinių aplinkybių, dėl kurių būtų pagrindas konstatuoti pagrindinių, svarbiausių teisės nuostatų pažeidimą, nėra viešosios tvarkos dalykas, todėl kasacinio teismo teisėjų kolegija netesybų klausimo apskritai nevertino kaip patenkančio į viešosios tvarkos sritį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. kovo 14 d. nutartis, priimta civilinėje byloje [Nr. 3K-3-104/2011](#)).
16. Arbitražo komisija 2019 m. balandžio 19 d. sprendimu arbitražinėje byloje Nr. 12-03-288/2019 priteisė pareiškėjai iš UAB „Global wood trading“ 5 252,69 Eur delspinigių, atsižvelgdama į RAB „Timber logistik“ ir UAB „Global wood trading“ 2018 m. rugsėjo 19 d. pasirašytos sutarties Nr. 02/5263-082 8.3 punktą, nustatantį, kad pirkėjui vėluojant sumokėti už gautas prekes per šioje sutartyje ir (arba) šios sutarties specifikacijoje nurodytą laiką, jis sumoka 0,2 proc. dydžio delspinigius nuo laiku nesumokėtos sumos už kiekvieną uždelstą dieną. Jei mokėjimas vėluoja 40 ar daugiau dienų nuo išsiuntimo dienos, pirkėjas sumoka 2 proc. dydžio delspinigius nuo laiku nesumokėtos sumos už kiekvieną uždelstą dieną, viršijančią 40 dienų, bet ne daugiau kaip neapmokėtų prekių kaina.
17. Lietuvos apeliacinis teismas pažymi, kad sprendamas klausimą, ar nurodytas delspinigių dydis laikytinas pažeidžiančiu viešąją tvarką, jis negali iš naujo nagrinėti Arbitražo komisijos jau išnagrinėto šalių ginčo iš esmės, tai yra spręsti klausimų, susijusių su delspinigių priteisimo pagrįstumu ir pan., tačiau turi nustatyti, ar nurodyto dydžio netesybos nereiškia lupikavimo. Pažymėtina, kad delspinigių dydis priklauso nuo ginčo šalių valios sudarant sutartį. Kiekvienu atveju šalys, susitardamos dėl delspinigių dydžio, turi galimybę protingai numatyti, kokie konkrečiu atveju joms gali kilti nuostoliai dėl konkrečios sutarties pažeidimo, kitas svarbias aplinkybes ir pagal tai nustatyti delspinigių dydį. Dėl to teismas, sprenddamas klausimą dėl numatyto delspinigių dydžio atitikties viešajai tvarkai, privalo gerbti sutarčių laisvės principą bei šalių valią ir vertinti aplinkybes, susijusias su sutarties sudarymo aplinkybių sąžiningumu, ar nebuvo piktnaudžiaujama vienos iš šalių silpnumu, nepažeistas dispozityvumo principas, kiti viešosios tvarkos reikalavimai, bei patį delspinigių dydį.
18. Teisėjų kolegijos vertinimu, nagrinėjamu atveju būtina įvertinti tai, kad abi šalys yra juridiniai asmenys, verslininkai, taigi sutartis buvo sudaryta tarp verslo subjektų. Verslo subjektai, sudarydami sandorius, gali laisva valia susitarti dėl atsakomybės už sutartinių prievolių nevykdymą pobūdžio ir dydžio ir toks jų susitarimas turi būti gerbiamas. Šiuo atveju nėra jokių duomenų ir suinteresuotas asmuo neteigia, kad tarp RAB „Timber logistik“ ir UAB „Global wood trading“ 2018 m. rugsėjo 19 d. sudaryta

sutartis būtų išgauta prievarta, apgaule ar grasinimu. Nagrinėjamoje byloje išskirtinių aplinkybių, kurios pateisintų intervenciją į šalių susitarimą, nenustatyta. Arbitražo komisija nagrinėjamu atveju nustatė, kad UAB „Global wood trading“ pažeidė sutartyje įtvirtintą prievolę atsiskaityti už RAB „Timber logistik“ pristatytas prekes ir liko skolinga 4 762,87 Eur. Suinteresuotas asmuo šios sumos Arbitražo komisijoje neginčijo. Taip pat nėra duomenų apie tai, kad nagrinėjant bylą Arbitražo komisijoje UAB „Global wood trading“ būtų kėlusį klausimą dėl netesybų dydžio neprotingumo (suinteresuotas asmuo atsiliepiamo į RAB „Timber logistik“ ieškinį Arbitražo komisijai apskritai nepateikė, nors ir buvo informuotas apie bylos nagrinėjimą).

19. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra nurodęs, kad šalys, sudariusios arbitražinį susitarimą, visus su ginču susijusius klausimus ir aplinkybes turi kelti ginčo nagrinėjimo metu arbitražo teisme ir būtent jame įrodinėti ginčo aplinkybes, be kita ko, ir susijusias su sutarčių aiškinimu bei taikymu. Kasacinis teismas konstatavo, kad negalima per arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti procedūrą kompensuoti šalies netinkamo ar nepakankamo dalyvavimo ir aktyvumo arbitražo teismo procese – jei šalis neįrodė tų aplinkybių, kurios sudaro arbitražo teismo sprendimo turinį, jo nagrinėjimo arbitražo teisme metu, ji negali remtis šiomis aplinkybėmis kaip pagrindu nepripažinti ir neleisti vykdyti arbitražo teismo sprendimo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. lapkričio 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-411/2011](#); 2015 m. rugsėjo 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-483-421/2015](#)).
20. Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes, į priteistą delspinigių dydį, dispozityvumo principą, sutarčių laisvės principo svarbą, teisėjų kolegija sprendžia, kad, nors delspinigių suma gana didelė, tačiau apribota maksimalia suma, t. y. ne daugiau kaip neapmokėtų prekių kaina, taigi tokios netesybos negali būti vertinamos kaip fundamentalių sąžiningumo bei teisingumo principų, taip pat imperatyviųjų materialiosios teisės normose įtvirtintų pagrindinių ir visuotinai pripažintų teisės principų, pažeidimai. Dėl to teisėjų sprendžia, kad Arbitražo komisijos sprendimu priteisti delspinigiai dėl savo dydžio negali būti laikomi prieštaraujančiais viešajai tvarkai.
21. Suinteresuoto asmens argumentai, kad jis nespėjo pasiruošti bylai Arbitražo komisijoje, kad jo skola yra mažesnė, nei nurodyta prašomame pripažinti sprendime, nesudaro pagrindo nepripažinti Arbitražo komisijos sprendimo ir neleisti jo vykdyti. Kaip minėta, spręsdamas užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo jį vykdyti klausimą, Lietuvos apeliacinis teismas neturi įgaliojimų kvestionuoti arbitražo teismo sprendime padarytų išvadų dėl faktinių bylos aplinkybių vertinimo ir (arba) teisinių santykių kvalifikavimo bei dėl ginčo išsprendimo rezultato.
22. Nors UAB „Global wood trading“ nurodė, kad sudarinėja taikos sutartį, tačiau jokių šių aplinkybę pagrindžiančių įrodymų Lietuvos apeliaciniam teismui nepateikė. Pažymėtina, kad [CPK](#) nuostatos nedraudžia taikos sutartį šalims sudaryti vykdymo procese ([CPK 595 straipsnio](#) 1 dalis).
23. Kadangi nagrinėjamoje byloje nėra nustatyta Niujorko konvencijos V straipsnio 1 ir 2 dalyje nurodytų arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų, teisėjų kolegija sprendžia, jog atvirosios akcinės bendrovės „Baltarusijos universali prekių birža“ Arbitražo komisijos 2019 m. balandžio 19 d. sprendimas arbitražinėje byloje Nr. 12-03-288/2019, kuriuo RAB „Timber logistik“ naudai iš UAB „Global wood trading“ priteista iš viso 10 790,88 Eur suma, yra pripažintinas ir leidžiamas jį vykdyti Lietuvos Respublikoje.
24. Patenkinus prašymą pripažinti bei leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Arbitražo komisijos sprendimą, pareiškėja RAB „Timber logistik“ įgijo teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą ([CPK 93 straipsnis](#)). Teismui pateikti dokumentai įrodo, kad pareiškėja už minėto prašymo parengimą patyrė 550 Eur išlaidų. Šios išlaidos neviršija Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintose Rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio nustatytų tokių paslaugų maksimalių dydžių, protingumo ir sąžiningumo principų, todėl priteistinos pareiškėjai RAB „Timber logistik“ iš suinteresuoto asmens UAB „Global wood trading“.
25. Pareiškėja taip pat prašo priteisti jai 260 Eur bylinėjimosi išlaidų už vertimo paslaugas sumą. Teisėjų kolegija, įvertinusi teismui pateiktus šias išlaidas pagrindžiančius įrodymus, sprendžia, jog yra pagrindas atlyginti pareiškėjai tik 130 Eur išlaidas už vertimus, atliktus UAB „Airv“. Tuo tarpu 310 baltarusiškų rublių suma, sumokėta vertėjui M. K. (M. K.) už 20 puslapių vertimą iš rusų į lietuvių kalbą negali būti priteista, nes byloje nėra duomenų, jog minėtas vertėjas būtų atlikęs kokius nors su byla susijusių dokumentų vertimus.
26. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjai RAB „Timber logistik“ iš suinteresuoto asmens UAB „Global wood trading“ iš viso priteistina 680 Eur bylinėjimosi išlaidų suma.

Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 98 straipsniu, 810 straipsnio 6 dalimi, 811¹, 813 straipsniais, Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo 51 straipsniu,

nutaria:

Pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje atvirosios akcinės bendrovės „Baltarusijos universali prekių birža“ Arbitražo komisijos 2019 m. balandžio 19 d. sprendimą arbitražinėje byloje Nr. 12-03-288/2019, kuriuo iš suinteresuoto asmens uždarnosios akcinės bendrovės „Global wood trading“ pareiškėjos ribotos atsakomybės bendrovės „Timber logistik“ naudai priteista iš viso 10 790,88 Eur (dešimt tūkstančių septyni šimtai devyniasdešimt eurų ir aštuoniasdešimt aštuoni euro centai).

Priteisti pareiškėjai ribotos atsakomybės bendrovei „Timber logistik“ (juridinio asmens kodas 192588903) iš uždarnosios akcinės bendrovės „Global wood trading“ (juridinio asmens kodas 302662137) 680 Eur (šešis šimtus aštuoniasdešimt eurų) bylinėjimosi išlaidų.

Ši nutartis įsiteisėja nuo jos priėmimo dienos ir per 30 dienų gali būti skundžiama kasaciniu skundu Lietuvos Aukščiausiam Teismui.

Teisėjai

Artūras Driukas

Asta Radzevičienė

Antanas Rudzinskas

Paminėta tekste:

- [CPK](#)
- [CPK 809 str. Užsienio teismų \(arbitražų\) sprendimų pripažinimo teisinė reikšmė](#)
- [CPK 810 str. Užsienio teismų \(arbitražų\) sprendimų pripažinimo sąlygos](#)
- [3K-3-323/2011](#)
- [3K-7-179/2006](#)
- [e3K-3-182-969/2019](#)
- [3K-3-443/2008](#)
- [3K-3-363/2014](#)
- [3K-3-562/2008](#)
- [3K-7-304/2007](#)
- [3K-7-409/2010](#)
- [3K-3-104/2011](#)
- [3K-3-411/2011](#)
- [e3K-3-483-421/2015](#)
- [CPK 595 str. Taikos sutartis vykdymo procese](#)
- [CPK 93 str. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas](#)